

ÅRSBERÄTTELSE 2016

SVENSKA KYRKANS INTERNATIONELLA ARBETE

FÖR ATT RÄDDA LIV OCH FÖRSVARA MÄNSKLIG VÄRDIGHET

Svenska kyrkan
INTERNATIONELLT ARBETE

medlem av
actalliance

Text: Maria Rodikova/Proidea
Form: BrandFactory
Tryck: Åtta.45, Stockholm 2017
Omslagsfoto: Josefin Casteryd/Ikon
Produktion: Svenska kyrkan

Innehåll

Här finns vi!	4
Vi har ett särskilt ansvar	6
Det här är vi	7
Vårt sätt att arbeta	8
Afrika	10
Asien	14
Latinamerika	17
Mellanöstern	20
Humanitärt arbete	23
Påverkan genom dialog	26
Ansvar och kvalitet	28
Så här fördelades pengarna	30

Här finns vi!

Svenska kyrkan arbetar i 40 länder med humanitära insatser, internationellt utvecklingsarbete och globalt påverkansarbete. Vi arbetar tillsammans med lokala kyrkor, organisationer och i nätverk.

Utvecklingssamarbete

MELLANÖSTERN/EUROPA:

Cypern, Egypten, Israel, Libanon, Palestina och Rumänien.

LATINAMERIKA:

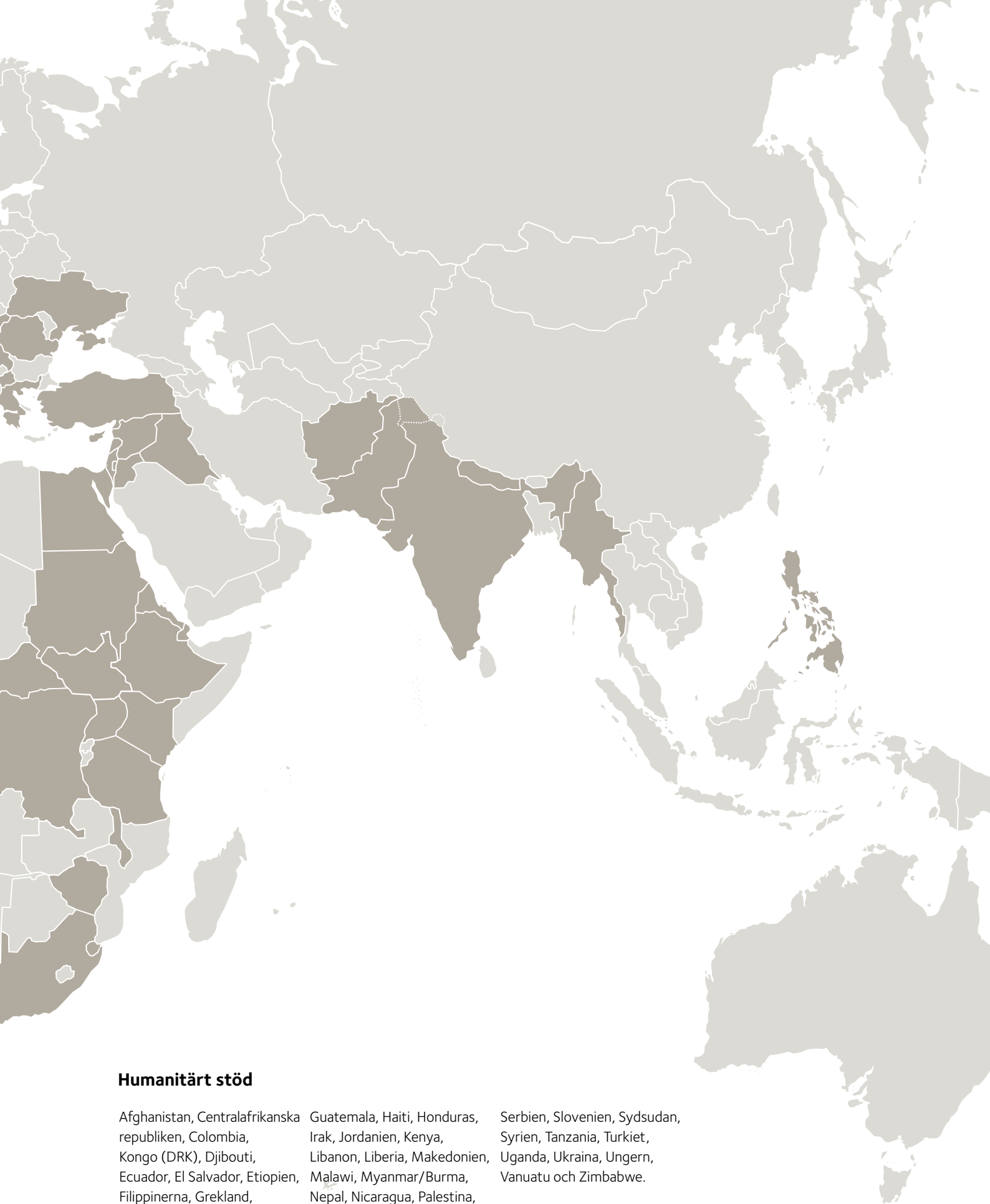
Brasilien, Colombia, Guatemala, Haiti, och Honduras.

AFRIKA:

Eritrea, Etiopien, Liberia, Sudan, Swaziland, Sydafrika, Sydsudan, Tanzania, Uganda och Zimbabwe.

ASIEN:

Filippinerna, Indien, Myanmar och Pakistan.

Humanitärt stöd

Afghanistan, Centralafrikanska republiken, Colombia, Kongo (DRK), Djibouti, Ecuador, El Salvador, Etiopien, Filippinerna, Grekland,

Guatemala, Haiti, Honduras, Irak, Jordanien, Kenya, Libanon, Liberia, Makedonien, Malawi, Myanmar/Burma, Nepal, Nicaragua, Palestina,

Serbien, Slovenien, Sydsudan, Syrien, Tanzania, Turkiet, Uganda, Ukraina, Ungern, Vanuatu och Zimbabwe.

Vi har ett särskilt ansvar

Svenska kyrkan har ett särskilt ansvar för människor som befinner sig i stor utsatthet. 2016 präglades av det stora antalet människor på flykt och närmare 130 miljoner människor var i behov av humanitärt stöd.

Striderna i Syrien och Irak orsakade stora folkflyttningar och Sydsudan stod på randen till ett nytt inbördeskrig. Det påverkade också Svenska kyrkans internationella arbete och under året utgick stöd till 42 humanitära projekt i 33 länder, med Lutherska världsförbundet (LVF) som vår största partner. Kyrkostyrelsen tillsköt också extra anslag under året för samordnade humanitära insatser för människor på flykt.

Guds kärlek utmanar var och en av oss att ta ansvar för varandra, bidra till ett bättre samhälle och till en ekologiskt hållbar miljö. Detta är inriktningen för Svenska kyrkans internationella arbete. Svenska kyrkan är en erkänd aktör inom humanitärt arbete och internationellt utvecklingssamarbete. Vi har ett särskilt ansvar för att i ömsesidig samverkan med kyrkor och ekumeniska organisationer möta de globala utmaningarna i vår tid. Verksamheten formas därför utifrån en strategisk samverkan med andra kyrkor och internationella ekumeniska organ och allianser.

En tydlig negativ tendens är att det demokratiska utrymmet för civilsamhället minskat ytterligare i flera av Svenska kyrkans programländer. Men 2016 bar inte endast med sig dystra nyheter. Det fanns även ljuspunkter. Colombia har slutit ett fredsavtal som förhoppningsvis innebär slutet på en 50-årig väpnad

konflikt och i Cypern pågår förhandlingar om enande av ön, där religiösa ledare spelar en aktiv roll.

Interreligiös samverkan och dialog blir allt viktigare i en tid av polarisering och radikalisering.

Svenska kyrkan uppfattas som en pålitlig partner och brobyggare mellan olika aktörer. I synnerhet är organisationsutveckling och kapacitetsutveckling av samarbetspartner strategiskt viktigt och ett av Svenska kyrkans viktigaste bidrag till förändring. Vi ser framför oss en ökad samordning och samverkan i program. 2017 har också en ny strategi och nya landprogram formulerats, ett arbete som förbereddes under 2016.

I den här årsberättelsen sammanfattar vi det internationella arbete som bedrivits under 2016 och blickar framåt mot det arbete som väntar.

Vi vill visa några av de viktiga resultat som Svenska kyrkans internationella arbete uppnått under året, i ett nära och förtroendefullt samarbete med lokala partner. Utmaningarna är många och svåra, men tillsammans i den världsvida kyrkan fortsätter vi uthålligt att dela tro och liv, försvara människovärdet och värna skapelsen.

Erik Lysén

*Människor är rättighetsbärare,
inte objekt för vår godhet.*

Det här är vi

Svenska kyrkan är en del av ett globalt ekumenisk nätverk som tror på en Gud som skapat människan till sin avbild. Varje människa har rätt till ett liv i värdighet och människovärdet är okränkbart.

Därför arbetar vi internationellt för att stärka mänskliga rättigheter runt om i världen och för att förändra för dem som tystas ner eller lever i utsatta situationer.

Svenska kyrkan tillhör den lutherska traditionen och är medlem i Kyrkornas världsråd, Lutherska världsförbundet och ACT-alliansen. Det är kyrkor och trosbaserade organisationer som arbetar tillsammans för förändring.

Våra värden

TRO, HOPP OCH KÄRLEK

Gud skapar, befriar och ger möjlighet till försoning inte bara mellan människa och Gud utan också mellan människor. Kyrkan är hoppets gemenskap. I tron på livets Gud vill vi därför röra oss från missmod till livsmod.

MÄNNISKANS VÄRDE OCH RÄTT

Varje människa är helig och människovärdet är okränkbart. Det innebär att varje individ har grundläggande rättigheter och rätt till ett liv i värdighet. Evangeliet om Jesus värnar om människans liv till ande, själ och kropp. Det gäller framförallt barn, som har en särställning i kristen tro.

SKAPELSENS INTEGRITET

Hela skapelsen och mänsklighetens långsiktiga överlevnad hotas av människans påverkan på vår planet.

Därför vill vi verka för en hållbar utveckling där människan tar ansvar för sin livsstil och påverkan på natur, klimat och miljö. Kampen för fred, rättvisa och hållbar miljö hör ihop.

*Vi vill röra oss från missmod
till livsmod.*

Tron på varje människas rätt att förändra sin livssituation är grundläggande i allt vårt arbete.

Vårt sätt att arbeta

Fattigdom, förtryck, krig och miljöförstörelse präglar fortfarande alltför mycket vår omvärld.

Svenska kyrkan vill med sitt globala arbete nå en positiv, långsiktig och hållbar förändring. Men detta kan bara ske om vi samarbetar – därför är samarbete med andra kärnan i vårt arbetssätt.

Svenska kyrkan bedriver utvecklingssamarbete i 17 landprogram inom fem tematiska områden:

- Genusrättvisa och jämställdhet.
- Hållbar försörjning.
- Fred och försoning.
- Hälsa¹.
- Tro och lärande.

Vi bedriver också humanitärt arbete i katastrofer och har en särskild kompetens inom psykosocialt stöd.

Rättighetsperspektivet

Människor har rätt att delta i beslut som påverkar deras liv och att försvara sina mänskliga rättigheter.

Genom att organisera sig kan de sätta press på myndigheter och få ledare att respektera deras

mänskliga rättigheter. Det är en utveckling som gynnar hela samhället.

Vi arbetar också för att människor ska få ökade inkomster och därmed större ekonomisk makt. På så vis blir det möjligt för dem att påverka sin egen och andras framtid.

Verksamhetsområden

- Långsiktigt utvecklingssamarbete.
- Kyrkosamverkan.
- Kyrkorelationer.
- Humanitärt arbete.
- Påverkansarbete.
- Engagemang och insamling.

Arbetet inom varje område samordnas i program med strategiska mål för verksamheten.

¹ Fokus på sexuella rättigheter och reproduktiv hälsa – SRHR

Partnersamverkan

Vi är övertygade om att när vi samarbetar med lokala kyrkor, utvecklingsorganisationer och andra aktörer i civilsamhället så blir resultatet bättre. Lokala samarbetspartner utför därför arbetet i våra program.

Genom att vara modeller för en demokratisk kultur kan de bidra till en demokratisering av samhället och till en ekonomisk och social utveckling lokalt. Svenska kyrkan stöttar deras arbete med mötesplatser, erfarenhetsutbyte och genom att stärka deras kapacitet. Vi analyserar alltid genusperspektivet samt miljö- och konfliktkonsekvenser i verksamheten och att de har ett rättighetsbaserat arbetssätt.

Engagemang

Svenska kyrkans internationella verksamhet ger stöd till och samordnar församlingarnas och stiftens internationella engagemang.

Det finns ett stort intresse bland de frivilliga för det internationella arbetet. Detta vill vi ta vara på genom att integrera arbetet i församlingarnas och stiftens egna verksamhetsplaner och budgetar. Alla nivåer i Svenska kyrkan har ett gemensamt ansvar för det internationella arbetet. Därför är det viktigt att höja kunskapen om detta bland alla som är verksamma i kyrkan.

Vi vill göra det möjligt för aktiva, både i Svenska kyrkan och i våra partnerkyrkor, att dela erfarenheter kring tro, liv och en positiv samhällsutveckling.

Vi vill stärka våra lokala samarbetspartners roll i civilsamhället.

Exempel på arbete i Sverige 2016

- Samarbete med Svenska Kyrkans Unga kring agera-volontärer.
- Fyra konsultationer med representanter från alla 13 stift.
- Utbildning av flera hundra internationella samordnare.
- Stöd till stift och församlingar för att öka deras kapacitet att finansiera den internationella verksamheten.
- Utbytesprogrammet "Ung i världsvida kyrkan" och praktikant-programmet skickade totalt ut 35 personer under 2016.

Afrika

Antal samarbetspartner med anslag: 84
Miljoner SEK i utvecklingsprojekt: 78

”Religiösa ledare har stor makt”

I Etiopien har en kunskapssatsning riktad till religiösa ledare blivit en väg mot ökad jämställdhet.

Projektet tar upp tabubelagda frågor om sexualitet, preventivmedel och kvinnors rätt att bestämma över sina kroppar. Fitsum Zelalem är projektledare.

– I varje litet samhälle spelar religionen en oerhört stor roll i människors liv. Därför har de religiösa ledarna stor makt att påverka värderingar och traditioner. Det handlar inte sällan om synsätt som begränsar kvinnor eller i värsta fall skadar deras hälsa och liv, berättar Fitsum Zelalem.

FOTO: TEDDY MOGES

Medlemmar i en spargrupp i Panyagor i Sydsudan går igenom bokföringen under ett möte. Gruppen, som består av internflyktingar och återvändare, får stöd av Lutherska världsförbundet.

Genusrättvisa och jämställdhet

Könsstämpning utövas i många delar av Uganda. För att motverka sedvänjan och få ner antal fall av könsstämpning har Svenska kyrkans partner fått utbildning i hur de dels kan höja medvetenheten hos befolkningen och dels arbeta förebyggande inom rättssystemet.

Detta har lett till att allt fler fall av könsstämpning rapporteras till polisen. Kyrkoledare har utbildats och genom kyrkornas breda nätverk har de nått långt ut med kunskapshöjande insatser. Bland annat uppmuntras byar att ha nolltolerans mot genusbaserat våld.

Hållbar försörjning

Kvinnor som lever i extrem fattigdom i Etiopien har genom självhjälpssgrupper fått bättre tillgång till vattenbrunnar och elektricitet.

Många av kvinnorna, som aldrig organiserat sig tidigare, upplever att de fått bättre självförtroende, blir lyssnade på och mer respekterade av sina män.

I grupperna diskuteras familjeplanering, tidiga äktenskap och jordbruksmetoder. De mest utsatta kvinnorna har fått tre får var för att kunna försörja sig. Soldrivna glödlampor erbjuds till rabatterat pris och deltagarna lär sig hur man bygger energieffektiva spisar.

Två av gruppmedlemmarna är nu politiskt aktiva i Kebele och får förfrågningar från andra områden om att komma och organisera kvinnor på liknande sätt.

Effekterna av klimatförändringarna är stora i södra Afrika vilket påverkar människors vardag. I synnerhet ungdomar och kvinnor har börjat engagera sig och ställa krav på åtgärder.

Kampanjen We Have Faith i södra och östra Afrika har lett till större medvetenhet om problemet hos religiösa ledare och kvinnornas roll för att öka kunskapen om klimatfrågor har erkänts. Tack vare kampanjen är det nu lättare för Svenska kyrkans partner att diskutera problemen med lokala myndigheter som blivit mer medvetna om klimatförändringarna.

Myndigheterna har börjat bygga infrastruktur för att stötta det humanitära bistånd som är nödvändigt för att mildra effekterna av klimatkatastrofen, bland annat inom jordbruket. Förnybar energi utvecklas nu också i snabb takt i södra och östra Afrika.

Vi tror på ett globalt medborgarskap.

Fred och försoning

I åtta lokalsamhällen i Liberia har kvinnor, män och ungdomar deltagit i ett program för traumahelande och försoning. Grupperna fungerar som lokala fredsambassadörer och undervisar även lokala politiker i fredsbyggande och konfliktlösning. Som ett resultat har antalet våldsbrott minskat och droghan- del och våldtäkter har anmälts till polisen.

I Sydsudan har kvinnor fått ett ökat inflytande i fredsprocessen genom en nybildad plattform som integrerats i arbetet med den nationella handlings- planen för fred.

Demokratiskt valda fredsutskott har bildats lokalt i Zimbabwe som utbildar lokala myndigheter som exempelvis polisen. Förståelsen för begreppet demokrati har stärkts liksom kraften att motstå det våld som tidigare ofta följt den politiska valproces- sen. Utskotten arbetar även för att få till stånd mer grundläggande sociala tjänster och infrastruktur som vägar, vårdcentraler och skolor.

Tro och lärande

Det kristna rådet i Sydsudan får stöd av Svenska kyrkan för att stärka sin kapacitet. Rådet har fått ett brett offentligt erkännande som fredsbyggande aktör och fördömer våld och uppmanar befolkningen att söka dialog och försoning. Då kyrkorna i Sydsudan nu har enats som en röst i arbetet för fred och försoning har de återigen blivit viktiga pusselbitar i fredsprocessen.

I Tanzania har det kristna rådet och de samverkan- de kyrkorna ordnat möten mellan religiösa och politiska ledare på nationell nivå för att diskutera säkerhet, konfliktlösning och olika fredshot.

FOTO: AGNETA JÜRSSÖ/KON

I ett projekt får ungdomar i Zimbabwe kunskap om hiv/aids och en möjlighet att prata om sex och attityder i grupper.

Hälsa

I Tanzania samarbetar lokala ledare med vårdpersonal för att säkerställa tillgången till SRHR²-information, utbildning och tjänster. I byar och i lokala samhällen finns nu organiserade system för att rapportera könsbaserat våld, som könsstämpning och våldtäkt mot barn och kvinnor.

Lutherska världsförbundet distribuerar ”dignity kits”, åt flickor på landsbygden i Sydsudan som innehåller en menskopp av silikon; ett menstruations-skydd som kan återanvändas och har lång livslängd. Det är vanligt att flickor stannar hemma från skolan när de har mens då de inte har tillgång till mens-skydd. Paketet delas ut till flickorna för att de ska kunna gå i skolan alla veckor i månaden.

FOTO: ANNA-MARIA SANDSTRÖM/KON

² Sexuella rättigheter och reproduktiv hälsa.

Asien

Antal samarbetspartner med anslag: 37
Miljoner SEK i utvecklingsprojekt: 26

FOTO: KAT PALAS/HON

Boyet vill hjälpa andra barn

Boyet är ett av de tusentals barn som vuxit upp på den stora soptippen i Manila, Filippinerna. Mitt i stanken bland avfall och avföring har Boyet lärt sig att prata, att gå och att överleva. Under sina första nio år i livet har han aldrig vaccinerats eller behandlats för de sjukdomar som härjar på soptippen. Och han har aldrig fått chans att gå i skolan. Idag har Boyet fått komma till ett boende i Manila som Svenska kyrkan stödjer. Nu behöver han inte längre leta mat bland sopor. För första gången i livet har han trygga vuxna omkring sig. Vuxna som inte utnyttjar honom. Vuxna som lyssnar till hans önskan om ett värdigt liv.

– När jag blir stor ska jag också jobba med att hjälpa barn från soptippen, säger Boyet.

Kvinnor i Bhubaneswar, Indien deltar i ett seminarium om genus och könsbaserat våld.

Genusrättvisa och jämställdhet

I Mahishbathan i Indien insåg kvinnorna att det inte fanns något gemensamt och säkert utrymme för dem att träffas på för att kunna prata. Männen hade sina lokala klubbar. Med stöd av Svenska kyrkans partner, som länge har arbetat för att stärka kvinnorna, byggdes ett utvecklingscentrum där de kan träffas och bedriva olika aktiviteter.

Svenska kyrkans partner i Indien har för första gången anställt två kvinnliga chefer som också sitter med i ledningsgruppen. Idag är 33 procent av de anställda kvinnor. Organisationen har också tagit fram en policy mot sexuella trakasserier.

Hållbar försörjning

En kongress för gatubarn anordnades i Manila i Filippinerna där barnen fick diskutera problem och framtidsdrömmar. Deltagarna skrev ett brev till alla kandidater i det filippinska presidentvalet där de

formulerade sina farhågor, gav rekommendationer och lyfte frågor kring barns rättigheter. Barnen visade att de både har kunskap om sina rättigheter och förmåga att analysera dem då de tog detta initiativ för att påverka beslutsfattare på högsta nationella nivån.

Kommunstyrelsen i Tagbilaran City i Filippinerna antog 2016 en strategi för barnskydd. Den innebär att turistföretag måste ha en barnskyddspolicy för att få verka i deras ort. Företagen fick information och medvetenheten ökade generellt i samhället vilket har lett till en ökad vaksamhet kring barnsäkerheten.

Fred och försoning

Religiösa ledare från ett antal evangeliska, katolska och muslimska organisationer samt från Indiens kyrkoråd lämnade tillsammans in en alternativrapport till FN:s översyn över situationen för religions- och trosfrihet i Indien. Fokus i rapporten ligger på det ökande våldet mot muslimer och kristna i Indien. Samarbetet i det gränsöverskridande nätverket är viktigt, inte bara för att öka dialogen mellan kristna och muslimer, utan också för att kristna från olika

Vi formulerar gemensamma svar på globala utmaningar.

kyrkor, som ofta haft svårt att samarbeta, nu gör gemensam sak.

Myanmars kyrkoråd och medlemskyrkor fattade ett strategiskt beslut om att engagera sig mer i fredsprocessen. Nu planeras en ekumenisk fredskonferens för att visa varför och hur kyrkor kan engagera sig och bidra till fredsprocessen. Svenska kyrkans partner är medlem i nätverket "Religioner för fred" i Myanmar. Under året inleddes ett ekumeniskt genusarbete och dialog över de religiösa gränserna för att öka engagemanget i fredsarbetet bland både kvinnliga och manliga ledare i Myanmar.

landet. Att så pass många kyrkliga ledare testade sig var viktigt för att visa att teologisk reflektion kan leda till nya sätt att tolka den kristna tron utifrån mänskliga rättigheter. Det var också ett kraftigt ställningstagande för att ta upp kampen mot hiv.

Vid Institutet för teologi i Pakistan har unga kristna studenter gjort ett gemensamt uttalande om att de som kristna inte ska segregera sig från samhället, utan istället arbeta för göra skillnad genom att vara jordens salt och ljus.

Tro och lärande

Vid en konferens i Filippinerna för präster om hiv/aids och sexualitet erbjöds alla deltagare att hiv-testa sig. Erbjudandet gick också ut till två teologiska seminarier. Totalt testade sig omkring 344 kyrkliga ledare på en vecka.

Enligt Unaid's är Filippinerna särskilt drabbat av hiv. Därför betyder kyrkornas engagemang mycket för att sakta men säkert stoppa tillväxten av hiv i

Latin- amerika

Antal samarbetspartner med anslag: 28
Miljoner SEK i utvecklingsprojekt: 28

Kyrkor för försoning i Colombia

Det har gått 14 år sedan 79 av invånarna i byn Bellavista dömdes i en väpnad sammandrabbning mellan FARC-gerillan och paramilitären. Det är en massaker som satt djupa spår. Kyrkans stöd till offer och anhöriga blev en viktig del i det fredsarbete som ledde till en försoningsakt där gerillan bad om förlåtelse. Massakern i kyrkan hade länge varit ett öppet sår och det var många som direkt berördes när FARC-gerillan i december 2015 officiellt tog på sig ansvaret vid försonings-sakten. Runt 600 offer för massakern deltog från civilbefolkningen, som består av urfolk och afrocolombianer.

– Kriget i området har inneburit stort lidande och många civila dödsoffer. Försoningsarbetet är en viktig del för att kunna gå vidare med fredsprocessen, berättar Jesús Albeiro Solís, präst i Quibdó.

Både före, under och efter ceremonin har Lutherska världsförbundet (LVF), i nära samarbete med det katolska stiftet i Quibdó, arbetat intensivt med att ge psykosocialt stöd och så kallad medföljning genom fysisk närvaro.

I Cacarica lever många afrocolombianer och urbefolkningar som har återvänt efter att ha varit internflyktingar i krigets Colombia. De utesluts ofta ur beslutsprocesser kring t ex marken de bor på, fredsprocessen och andra viktiga beslut som i hög grad påverkar deras liv.

Genusrättvisa och jämställdhet

Då den colombianska regeringen lämnade in en rapport om tillståndet för mänskliga rättigheter i landet till FN:s kommitté för mänskliga rättigheter skrev ett nätverk av kvinnoorganisationer en alternativ rapport. Tack vare detta blev frågan om våld mot kvinnor mer synlig och FN:s kommitté för mänskliga rättigheter rekommenderade regeringen att vidta särskilda åtgärder för att ta itu med våldet mot kvinnor.

Svenska kyrkan stöder nätverket ”Red nacional de mujeres” som har haft en konstant dialog med regeringen och FARC-gerillan. Nätverket lyckades genomdriva att fredsavtalet inte skulle tillåta att amnesti ges för genusbaserat sexuellt våld begånget under konflikten. Hela fredsavtalet fick även ett genuskfokus.

Hållbar försörjning

Svenska kyrkans partner i Haiti arbetade under året med att stärka samhällets kapacitet lokalt att hantera de risker som uppstår under orkanssäsongen. Vallar, kanaler och häckar byggdes och dammar kontrollerades.

När orkanen Matthew träffade Haiti i oktober 2016 fungerade dessa lokala strukturer så pass effektivt att de mildrade katastrofens effekter. Skadorna kunde snabbt bedömas och myndigheterna fick information så att de kunde distribuera nödhjälp.

En nationell plattform för civilsamhällets organisationer från lokal till nationell nivå har blivit en viktig referenspunkt för klimatfrågor i Haiti. Vid en konferens deltog det haitiska miljöministeriet vilket gav organisationerna en möjlighet att stärka dialogen med regeringen. Det blev också ett tillfälle att påverka för att fler länder ska få kunskap om effekterna av klimatförändringarna.

Fred och försoning

2016 antog Guatemalas parlament en ny migrationslag där rätten att migrera erkänns. Ansvaret för migrationsfrågor kommer att ledas av ett nytt institut istället för av regeringen som mer har fokuserat på säkerhetsaspekterna än på migranternas rättigheter. Lagen är ett resultat av påverkansarbete under lång tid i ett nätverk av icke-statliga organisationer, universitet och en migrantorganisation.

Maria Ruth Sanabria var en av tre personer som tilldelades Diakonias nationella pris för människorättsförsvarare i Colombia. Hon arbetar i en organisation som stöds av Svenska kyrkan och fick priset för sitt arbete för dem som fallit offer för folkmordet på 1980-talet.

Priset delas ut för att stödja skyddet av människorättsförsvarare i en alltmer fientlig miljö. Det är ett viktigt redskap för att belysa den oroväckande trenden med ökat antal mord på människorättsaktivister och samhällsledare i Colombia.

I Colombia, Guatemala och Honduras är situatio-

nen för dem som försvarar mänskliga rättigheter fortsatt mycket svår. I synnerhet drabbas urbefolkningen, miljöaktivister och dem som arbetar med genusfrågor. Svenska kyrkan stöder dessa grupper för att de ska kunna fortsätta sitt viktiga arbete.

Tro och lärande

2016 presenterade den lutherska kyrkan i Costa Rica en policy om kön och mångfald. Kyrkan har också tagit fram en färdplan för inkludering oavsett kön och sexuell läggning och för att övervinna könsbaserat våld. Policyn bekräftar kyrkans engagemang för jämställdhet och acceptans av sexuell mångfald. Förhoppningen är att detta ska inspirera andra kyrkor i regionen att ta fram egna policyer.

Den lutherska kyrkan i Honduras valde under året kyrkoledning på ett mer deltagande och demokratiskt vis. Det visar att insatserna för att stärka institutionella och deltagande mekanismer har gett resultat och är förankrade i kyrkan.

Mellanöstern

Antal samarbetspartner med anslag: 22

Miljoner SEK i utvecklingsprojekt: 22

Kvinnovänliga platser

Inbördeskriget i Irak har tvingat över 3,4 miljoner människor på flykt. Den militära operationen för att frita Mosul från IS drabbade civilbefolkningen hårt och flera nya flyktingläger har växt fram i norra Irak.

– Redan innan offensiven inleddes pågick under flera månader stridigheter i och omkring Mosul. Vi förser människor som flyr med det mest akuta, bland annat hygienartiklar, säger Ilona Gajdikova, programchef för Lutherska världsförbundet i norra Irak.

En av de mest utsatta grupperna är unga kvinnor och flickor. En del har tvingats in i tidiga äktenskap under fångenskap i Mosul. Svenska kyrkan stöttar skapandet av kvinnovänliga platser i flyktinglägren för unga kvinnor som flytt undan striderna, där de får stöd för att bearbeta svåra upplevelser som övergrepp och sexuellt våld.

FOTO: PRIVAT

FOTO: PAUL JEFFREY/ACT

Krigströtta barn i Rafah i södra Gaza deltar i ett psykosocialt program som drivs av en av medlemmarna i ACT-alliansen.

Fred och försoning

Organisationen Rabbiner för mänskliga rättigheter i Israel, en samarbetspartner till Svenska kyrkan, stämde staten inför högsta domstolen för kränkning av palestinska jordbrukares rättigheter. Bönderna nekades tillträde till sina odlingar samtidigt som illegala bosättare i södra Hebron byggde hus på deras privata marker.

Domslutet gav bönderna rätt att få komma in till området två gånger i veckan med skydd av armén. Då jordbrukarna ändå hindrades från att komma fram till sina odlingar försäkrade sig Rabbiner för mänskliga rättigheter om att armén verkligen ledsagade bönderna till sina marker så att de kunde påbörja plöjningen.

En kvinna från Bethlehem sökte hjälp hos Svenska kyrkans partner efter att ha blivit misshandlad av sin man som hade en hög politisk ställning på orten. Hon fick traumastöd och rättshjälp för att ta sitt ärende till domstol. Fallet, som fick publicitet, ledde till en ökad medvetenhet om problemet med våld i familjen och satte press på rättssystemet att agera utan att ta hänsyn till att mannen var en del av det politiska etablissemangen.

FOTO: PAUL JEFFREY/ACT

*Försoning är att bryta onda strukturer
och återställa brustna relationer.*

Fonar Salem, till vänster, är ansvarig för psykosocialt stöd vid Lutherska världsförbundet. Här träffar hon Sabre Khalaf som är på flykt från kriget i Syrien tillsammans med sina barn.

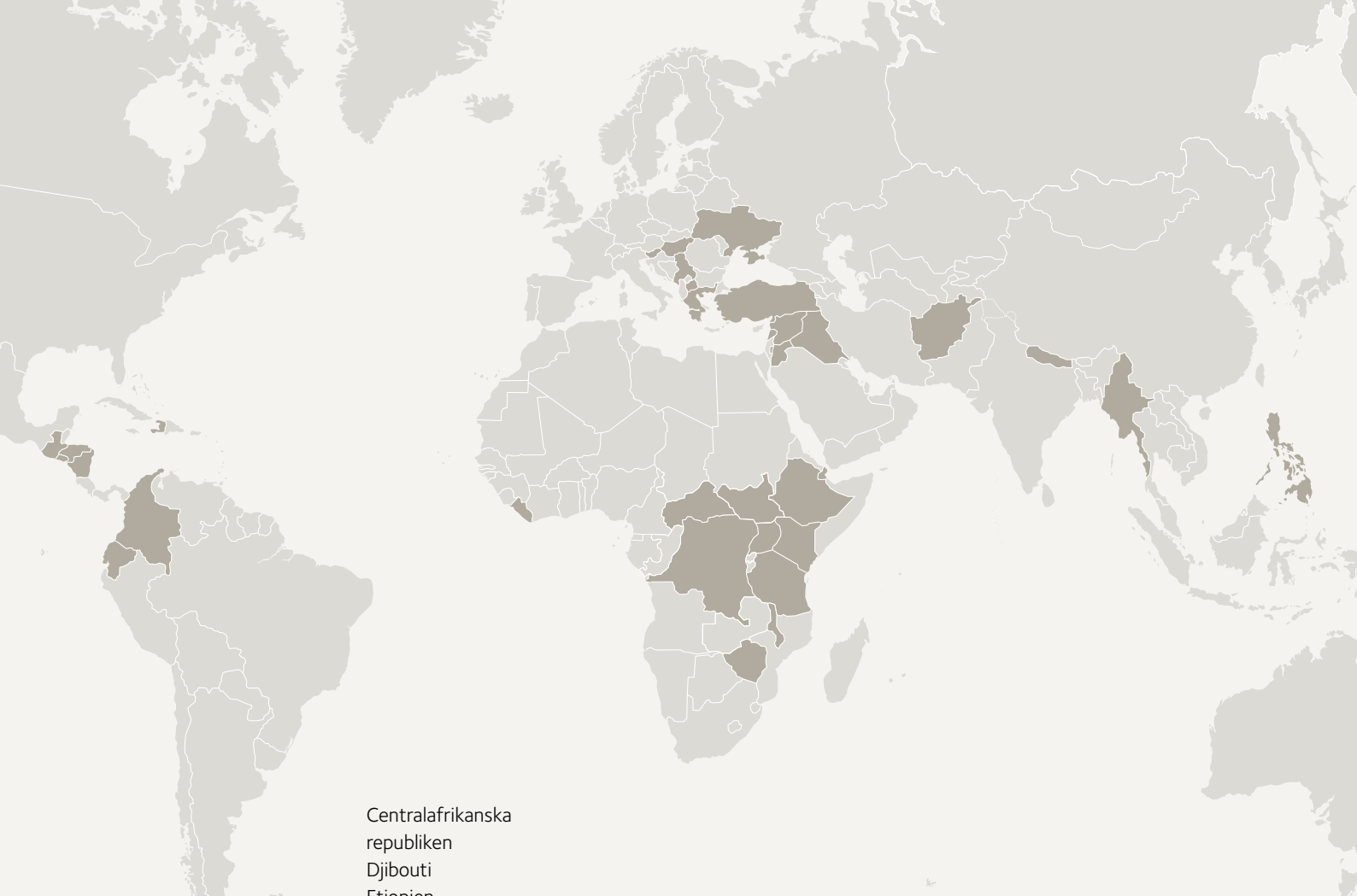
Svenska kyrkan stöder skyddskommittéer i palestinska samhällen som identifierar vilka hot invånarna utsätts för och hur hoten ska hanteras.

Tro och lärande

17 journalister från Irak, Jordanien och Libanon deltog i en utbildning och formulerade en uppförandekod för hur media ska bevaka frågor kring religion och religionsfrihet. Uppförandekoden, som nu sprids vidare, består av 17 punkter för en konflikt-känslig journalistik.

Genusrättvisa och jämställdhet

Svenska kyrkan stöder en mobil klinik i Libanon som når kvinnor som utsätts för våld.

Colombia
El Salvador
Equador
Guatemala
Haiti
Honduras
Nicaragua

Centralafrikanska
republiken
Djibouti
Etiopien
Kenya
Kongo (DRK)
Liberia
Malawi
Sydsudan
Tanzania
Uganda
Zimbabwe

Irak
Jordanien
Libanon
Palestina
Syrien
Turkiet

Grekland
Makedonien
Serbien
Slovenien
Ukraina
Ungern

Afghanistan
Filippinerna
Myanmar/Burma
Nepal

Humanitärt arbete

2016

Antal insatser: 33
Anslag totalt: 93,5 mkr
ACT-insatser: 8
Bilaterala insatser: 16
Antal flyktingprogram: 9

Afrika: 46 mkr
Latinamerika: 14,5 mkr
Asien: 6 mkr
Mellanöstern: 23 mkr
Europa: 4 mkr

2016 präglades av både väpnade konflikter och naturkatastrofer. Torkan i Afrika som ledde till brist på mat och vatten, krig, konflikter och en ökad terrorism, har tvingat människor att lämna sina hem och jordbruksmarker och de humanitära behoven världen över har eskalerat. Flyktingströmmar, tvångsförflyttningar och hungerkriser har lett till den största humanitära krisen sedan andra världskriget.

Året präglades också av omfattande och systematiska kränkningar av internationell humanitär rätt riktad mot både civil och humanitär personal. Våldtäkt och sexuella övergrepp har använts som en krigsmetod i Irak, Syrien och Sydsudan.

Fokus i Svenska kyrkans humanitära verksamhet har legat på insatser i Afrikas horn, centrala Afrika, Europa och Mellanöstern.

Svenska kyrkans stora flyktingprogram i Östafrika stöder humanitära insatser och erfarenhetsutbyte i och mellan elva flyktingläger i Djibouti, Etiopien, Kenya, Sydsudan och Uganda. I flyktingprogrammet ingår insatser för att främja en fredlig samexistens både inom lägren och mellan flyktingarna och den övriga befolkningen. I Kenya fokuseras arbetet på ungdomar för att minska risken att de dras in i brottslighet.

Alla projekt i flyktingprogrammet arbetar med

könsfrågor. Ett av de största behoven för dem som flytt är utbildningsmöjligheter. Genom ett läskunnighetsprogram för kvinnor i Sydsudan stärks deltagarnas självkänsla och kvinnorna uppmuntras att delta i samhällsbygget, även i fråga om ledarskap. Alla samhällsstrukturer i lägren utformas för att se till att kvinnor representeras. Förutom utbildning fokuseras arbetet även på att ta fram mekanismer för att skydda barn.

Det humanitära imperativet:

Rätten och skyldigheten att bistå människor i nöd, att rädda liv och lindra nöd och upprätthålla mänsklig värdighet.

I flyktinglägret The Jungle i Calais finns en etiopisk-ortodox kyrka byggd av en träram och några presenningar.

ACT-alliansens arbete i Etiopien och Zimbabwe med anledning av den mycket svåra matbristen omfattar bland annat matutdelning, försörjningsstöd, psykosocialt stöd och undervisning i effektivare odlingsmetoder och boskaphållning. Undernärda barn får behandling.

Även Centralamerika har drabbats av den El Niño-relaterade torkan. Humanitära insatser i El Salvador, Guatemala, Honduras och Nicaragua fokuserar på matsäkerhet, vatten och sanitet. I Haiti har mer än två miljoner människor drabbats svårt efter orkanen Matthew.

I Irak har Svenska kyrkans partner upprättat tio kvinnovänliga platser i flyktingläger. Där kan kvinnor och barn få rådgivning och fritidsaktiviteter. Särskilt stöd ges kring det könsbaserade våld som är vanligt men tabubelagt, bland annat ges stöd i form av parterapi.

Nepal drabbades svårt av jordbävningen 2015. Svenska kyrkans partner arbetar med katastrofåterhämtning och för att stärka sammanhållningen i samhället. Särskilda "samhällsmedlare" har utbildats för att lösa

konflikter. 24 000 personer har fått psykosocialt stöd, bland annat i lärar-, student- och mammagrupper.

Den humanitära situationen i nordöstra Nigeria är en av de svåraste i världen just nu på grund utav det våld som terroristgruppen Boko Haram utsätter den lokala befolkningen för. Mer än 12,8 miljoner människor berörs varav två miljoner har flytt sina hem och sju miljoner människor är i akut behov av humanitärt bistånd. Svenska kyrkan stöttar Christian Aid som arbetar i området med insatser som fokuserar på mat, vatten och skyddsåtgärder.

Svenska kyrkan har fortsatt att ge stöd till flyktingar i Europa genom samarbetspartner i Grekland, Makedonien, Serbien, Slovenien och Ungern. Bland annat gäller det stöd till barnvänliga platser och utbildning i psykosocialt arbetssätt samt insatser genom Svenska kyrkans psykosociala pool.

I Liberia ger Svenska kyrkan stöd för återhämtning och kapacitetsuppbyggnad i sviterna efter ebolakatastrofen i landet.

Humanitära principer, internationell humanitär rätt och globala standarder är utgångspunkten för Svenska kyrkans humanitära arbete.

LÅT FLER FÅ FYLLA FEM!

Var femte sekund dör ett barn som inte hunnit fylla fem år. Under 2016 års julkampanj "Låt fler få fylla fem!" lyfte Svenska kyrkan fem rättigheter som är viktiga för att motverka barnadödlighet: rätten till mat, rent vatten, trygghet, sjukvård och utbildning. 42,6 miljoner kronor samlades in under kampanjen och mer än 15 000 bilder och videor med hashtaggen #5för5 publicerades i sociala medier för att uppmärksamma kampanjens tema.

FOTO: JEFFREY RICHY/KON

Påverkan genom dialog

Vi vill förändra genom att påverka beslutsfattare lokalt, regionalt och globalt att ta beslut som stödjer människors värdighet och grundläggande rättigheter. Vi kallar detta arbete för *policydialog*.

I varje landprogram och regionalt program bedrivs påverkansarbete gentemot beslutsfattare på olika nivåer. Men Svenska kyrkan bedriver även påverkan på global nivå, som på sikt är helt avgörande för en effektiv fattigdomsbekämpning och en hållbar utveckling.

Att skapa opinion är en viktig del i arbetet för att sätta press på beslutsfattare att agera men också för att påverka attityder i kyrkan och i samhället.

Påverkansarbetet sker i samarbete med allianser och nätverk och grundas i studier, analyser och forskning. Vi arbetar för att få engagerade i Svenska kyrkan, inte minst unga, att aktivt delta i opinionsbildningen kring de globala policy- och påverkansmålen.

Flyktingsituationen och de förändringar i asyl-reglerna som infördes i Sverige i slutet av 2015 har lett till ett ökat påverkansarbete kring migration och asylrätt, även på global nivå. De nya hållbarhetsmålen Agenda 2030 och klimatavtalet från 2015 innebär att det nu är lättare att utkräva ansvar av alla de länder som skrivit under dessa globala överenskommelser.

Religiösa företrädare är viktiga aktörer för att nå de utvecklingspolitiska målen. Särskilt i frågor om fred, genusrättvisa och jämställdhet samt sexuella och reproduktiva rättigheter och hälsa. Svenska kyrkan bidrar i sitt arbete med fördjupad kunskap och vill även väcka intresse för sociala trygghetssystem hos våra ekumeniska samarbetspartner.

I slutet av 2016 utvärderades det globala policy-dialogprogrammet genom intervjuer med beslutsfattare, ekumeniska aktörer och opinionsbildare. Slutsatsen var att Svenska kyrkan gör skillnad i sitt påverkansarbete, både enskilt och i de nätverk vi verkar inom.

Vi påverkar på olika nivåer

Exempel på arbete i Sverige 2016

- Påverkan inför regeringens skrivelser³ till riksdagen kring global utveckling.
- Deltagande i riksdagsseminarier och rapporter kring bl a utvecklingspolitik, klimat och social trygghet.
- Positionspapper om rättvis fred, om genusrättvisa och jämställdhet och om religion och utveckling.

Exempel på arbete globalt 2016

- Påverkan i globala nätverk gällande FNs arbete mot kärnvapen.
- Kampanj mot barnäktenskap i samverkan i svenska nätverk.
- Påverkan för jämställdhet i mikrofinanssektorn.

3. "Politik för global utveckling i genomförandet av Agenda 2030", "Policyramverk för svenskt utvecklingssamarbete" och "Humanitärt bistånd samt mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i svensk utrikespolitik".

Svenska kyrkan uppfattas som en pålitlig partner och brobyggare.

Ansvar och kvalitet

Svenska kyrkan strävar efter hög kvalitet både i arbetet och i våra resultat. Det handlar om att komma till rätta med de maktobalanser som finns. Därför är det särskilt viktigt att de människor – rättighetsbärarna – som berörs av verksamheten får kännedom om sina rättigheter. De ska behandlas med respekt och kunna fatta beslut om och delta i det arbete som påverkar deras liv. De ska också kunna föra fram synpunkter på vårt sätt att arbeta om vi inte uppfyller våra åtaganden.

Arbetet med kvalitet och ansvar sker i dialog med våra partner för att både utveckla goda mekanismer för ansvarsskyldighet och för att stärka kapaciteten. Vi vill verka för en ständig förbättring.

Svenska kyrkan har en certifiering⁴ som bekräftar

att kvalitet och ansvar återspeglas i hela den internationella verksamheten och att ett kontinuerligt förbättringsarbete sker.

⁴ "The Core Humanitarian Standard (CHS) Alliance". Alla medlemmar i CHS granskas regelbundet.

Våra åtaganden för ansvar och kvalitet

VI SKA...

- arbeta i partnerskap och ömsesidighet,
- arbeta öppet och transparent,
- arbeta för deltagande,
- hantera klagomål,
- vara en lärande organisation,
- stödja personalens kompetensutveckling,
- följa ACT-alliansens⁵ uppförandekod för medlemmar och de krav som Frivilligorganisationernas Insamlingsråd, Stiftelsen för insamlingskontroll och offentlighetsprincipen ställer på vår verksamhet.

Exempel på aktiviteter

- Kapacitetsuppbyggnad av personal och samarbetspartners.
- E-learning kurser på CHS.
- Klagomålshantering.
- Uppförandekoder.
- Påverkan för globala standarder.

Under 2016 inleddes en förändringsprocess av vårt humanitära arbete som innebär att vi i större utsträckning ska fokusera på samhällsskydd och gemenskapsstöd.

⁵ I ACT-alliansen har Svenska kyrkan en ledande position i fråga om kvalitet och ansvar och är representerad i ACT-alliansens rådgivningsgrupp för kvalitet och ansvar.

Resultatmätning

Resultaten av vårt arbete mäts mot våra mål i samverkan med partner.

Genom vår modell för planering, uppföljning, utvärdering och rapportering kan vi dela med oss av goda erfarenheter.

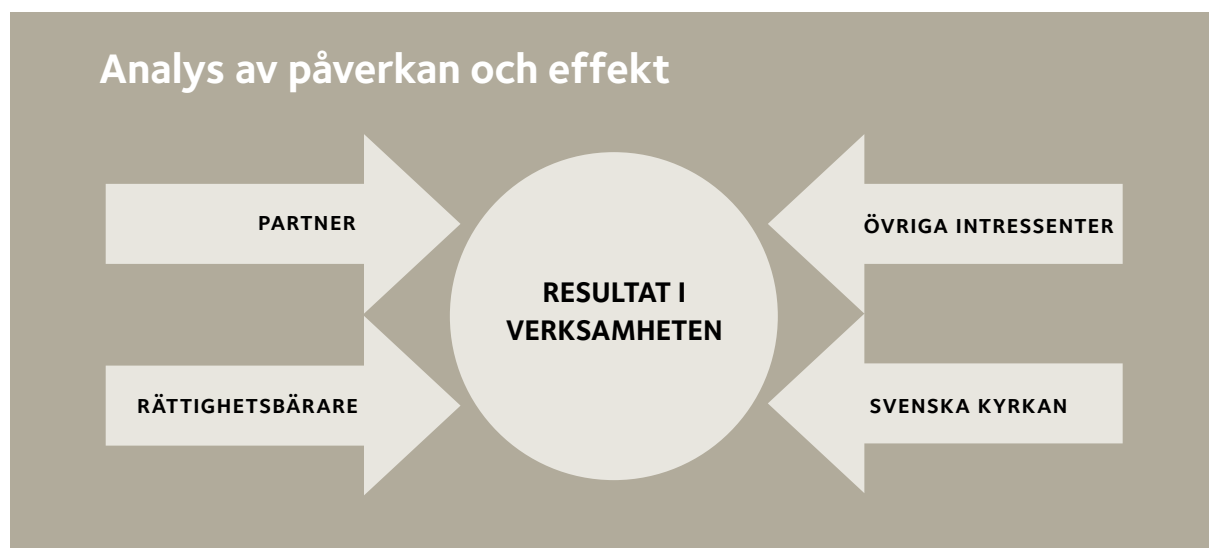
Vi analyserar bland annat hur olika intressenter påverkar och vilket ansvar de har i vårt internationella arbete. Vi vill i första hand bidra till att våra samarbetspartner når sina mål. Det sker genom ett stärkt partnerskap med ömsesidigt ansvar för kvalitet.

Vi är också uppmärksamma på att resurser och makt kan missbrukas vilket påverkar utfall och resultat. Därför arbetar vi med olika instrument för att säkerställa öppenhet och granskning av både oss själva och samarbetspartner. Det gäller alla led i planering, handläggning och uppföljning.

Fem program har utvärderats 2016, inklusive programstrukturen i land- och regionprogram. Det kommer leda till mer evidensbaserad programutveckling. Vi kommer också sätta upp tydliga målsättningar för hur vår egen klimatpåverkan kan minskas. Ett hållbarhetsperspektiv ingår i alla projekt och insatser.

Vi sätter mål för:

- Partner och intressenter.
- Effekter av vårt arbete.
- Organisation och lärande.
- Finansiering och möjliggörande.

Så här fördelades pengarna

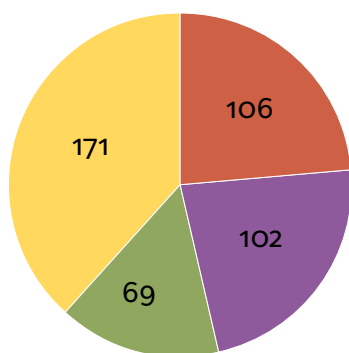
Det internationella arbetet finansieras genom medlemsavgiften, insamlade kollekter från församlingar och stift, gåvor från enskilda givare och testamenten. Svenska kyrkan får också bidrag från Sida och EU. Här under ser du hur intäkter och kostnader fördelades under 2016. Svenska kyrkans internationella arbete har 90-konto vilket innebär att gåvor som samlas in till verksamheten lyder under Svensk insamlingskontrolls regelverk och granskningssystem.

intäkterna och för att öka detta krävs långsiktighet, högt förtroende och hög kännedom. Vi vill därför bygga upp kunskapen och stärka kapaciteten hos våra partner för att öka dessa intäkter. Även privata stiftelser, fonder och företag kommer att spela en allt större roll framöver i finansieringen vilket också kräver resurser.

Institutionellt givande

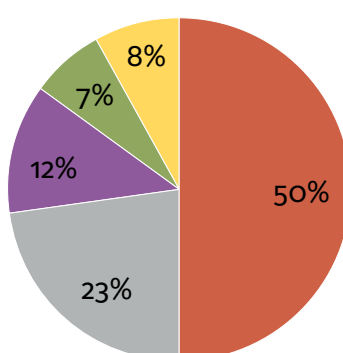
Under året har ett arbete inletts för att öka intäkter från institutionellt givande som exempelvis bidragen från EU, Sida och Radiohjäpen samt från företag. Det institutionella givandet är den största andelen av

**Totala intäkter:
448 miljoner kronor**

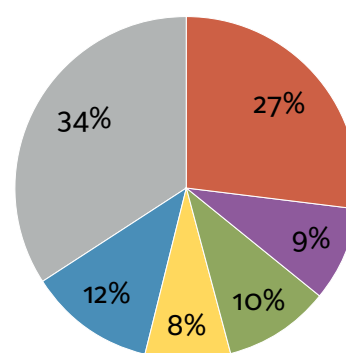
- Individuella gåvor
- Från medlemsavgiften
- Kollekter och insamlingar
- Bidrag från Sida och EU

Till det här gick pengarna

- Kyrkosamverkan och utvecklingssamarbete
- Humanitära insatser
- Information och påverkan
- Insamlingsarbete
- Administration

Regional fördelning

- Afrika
- Asien
- Latinamerika
- Mellanöstern/Europa
- Globala utvecklingsprogram
- Humanitära insatser

I den här årsberättelsen sammanfattar vi det internationella arbete som Svenska kyrkan bedrivit under 2016 och blickar framåt mot det arbete som väntar.

Vi vill visa några av de viktiga resultat som Svenska kyrkans internationella arbete uppnått under året i ett nära och förtroendefullt samarbete med lokala partner.

Utmaningarna är många och svåra, men tillsammans i den världsvida kyrkan fortsätter vi uthålligt att dela tro och liv, försvara människovärdet och värna skapelsen.

Vi är fast beslutna att åstadkomma positiv förändring tillsammans med och för människor som lever i utsatta situationer runt om i världen.